

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2018. gada 18. janvāra noteikumos Nr. 160 "Kredītu reģistra noteikumi"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2018. gada 18. janvāra noteikumos Nr. 160 "Kredītu reģistra noteikumi"
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītu reģistra likuma 10., 13., 17. pants, 24. panta otrā daļa un piektās daļas 1. punkts, 31. panta ceturtdā daļa, 38. panta piektā daļa, 39. panta ceturtdā daļa un 40. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumu projektu "Grozījumi Latvijas Bankas 2018. gada 18. janvāra noteikumos Nr. 160 "Kredītu reģistra noteikumi"" (turpmāk – Noteikumu projekts) tiks veikti grozījumi Latvijas Bankas 2018. gada 18. janvāra noteikumos Nr. 160 "Kredītu reģistra noteikumi" (turpmāk – Noteikumi).</p> <p>Kredītu reģistrā iekļautās ziņas tiek izmantotas Kredītu reģistra likumā noteikto mērķu sasniegšanai, t. sk. Kredītu reģistra dalībnieku, Kredītu reģistra dalībnieku ar ierobežotu statusu (turpmāk kopā – reģistra dalībnieki) un Valsts kases klientu, iespējamo klientu, klienta galvinieku un iespējamo klienta galvinieku kredīspējas vērtēšanai, Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, t. sk. finanšu tirgus dalībnieku uzraudzībai, un Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildei.</p> <p>Noteikumu projekts paredz grozījumus Noteikumu 387. punktā, nosakot mēneša maksas par Kredītu reģistra izmantošanu:</p> <p>1) <u>samazināšanu</u> reģistra dalībniekiem, kuru Kredītu reģistrā iekļauto ziņu par klienta saistībām skaits kalendārā pusgada beigās nepārsniedz 200 (mēneša maksa līdzšinējo 5.00 <i>euro</i> līdz 8.00 <i>euro</i> vietā turpmāk noteikta 1.00 <i>euro</i> līdz 3.00 <i>euro</i>), kā arī attiecīgo klienta saistību faktiskā atlikuma un klienta saistību neizmantotā apjoma kopsumma nepārsniedz 150 000.00 <i>euro</i> (mēneša maksa līdzšinējo 5.00 <i>euro</i> līdz 15.00 <i>euro</i> vietā noteikta 1.00 <i>euro</i> līdz 7.00 <i>euro</i>);</p> <p>2) <u>palielināšanu</u> reģistra dalībniekiem, kuru Kredītu reģistrā iekļauto ziņu par klienta saistībām skaits kalendārā pusgada beigās ir 10 001 un vairāk (mēneša maksa līdzšinējo 70.00 <i>euro</i> līdz 280.00 <i>euro</i> vietā turpmāk noteikta 75.00 <i>euro</i> līdz 300.00 <i>euro</i>), kā arī attiecīgo klienta saistību faktiskā atlikuma un klienta saistību neizmantotā apjoma kopsumma ir 150 000 000.01 <i>euro</i> un lielāka (mēneša maksa līdzšinējo 300.00 <i>euro</i> līdz 550.00 <i>euro</i> vietā turpmāk noteikta 325.00 <i>euro</i> līdz 580.00 <i>euro</i>).</p>

	<p>Tiem reģistra dalībniekiem, kuru Kredītu reģistrā iekļauto ziņu par klienta saistībām skaits kalendārā pusgada beigās ir no 201 līdz 10 000, kā arī attiecīgo klienta saistību faktiskā atlikuma un klienta saistību neizmantojām apjoma kopsomma ir no 150 000.01 <i>euro</i> līdz 150 000 000.00 <i>euro</i>, mēneša maksa par Kredītu reģistra izmantošanu nemainās.</p> <p>Vienlaikus Noteikumu projekts ietver redakcionāla rakstura precizējumus, kas neietekmē ziņu iekļaušanas vai pieprasīšanas Kredītu reģistrā apjomu un kārtību.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Konkrēti, leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, iekļaujot Kredītu reģistrā detalizētas ziņas par izsniegtajiem kredītiem un garantijām (galvojumiem) un izmantojot tās Kredītu reģistra likumā noteiktajiem uzdevumiem, t. sk. reģistra dalībnieku un Valsts kases klientu, iespējamo klientu, klienta galvnieku un iespējamo klienta galvnieku kredīspējas vērtēšanai. Tādējādi ar kvalitatīvām, detalizētām Kredītu reģistrā iekļautajām ziņām tiek nodrošināti to lietotāji un lēmumu pieņēmēji, kuri var vairot sabiedrības labklājību, pieņemot kvalitatīvākus, pamatotākus un uz datiem balstītus lēmumus. Savukārt leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, Kredītu reģistrā iekļauto ziņu apstrādi veicot tādā veidā, kas nodrošina to konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā reģistra dalībnieku tiesības un tiesiskās intereses.</p> <p>Lai sasniegtu minētos leģitīmos mērķus un nodrošinātu Kredītu reģistra darbību, t. sk. segtu ar Kredītu reģistra uzturēšanu saistītos izdevumus, reģistra dalībnieks maksā Latvijas Bankai maksu par Kredītu reģistra izmantošanu saskaņā ar Kredītu reģistra likuma 31. pantu.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Latvijas Banka Kredītu reģistrā iekļautās ziņas izmanto, lai izpildītu tai Kredītu reģistra likumā noteiktos uzdevumus, kuri attiecas uz Kredītu reģistra uzturēšanu, t. sk. nodrošinot reģistra dalībniekus un Valsts kasi ar detalizētām ziņām par personu saistībām, tādējādi nodrošinot iespēju pieņemt izsvērtus un kredītrisku līdzsvarojošus lēmumus esošo un iespējamo klientu finansēšanā.</p> <p>Noteikumu projekts harmonizē mēneša maksas par Kredītu reģistra izmantošanu apjomu, ņemot vērā jau līdz šim piemēroto kritēriju attiecībā uz reģistra dalībnieka kredītportfeļa lielumu (t. i., Kredītu reģistrā iekļauto ziņu par klienta saistībām skaitu un attiecīgo klienta saistību faktiskā atlikuma un klienta saistību neizmantojām apjoma kopsommu) un papildus izvērtējot Kredītu reģistra izmantošanas intensitāti Kredītu reģistrā iekļauto ziņu pieprasīšanai. Kā liecina Kredītu reģistrā veikto</p>

pieprasījumu statistika (sk. šīs anotācijas 1. tabulu, kā arī Latvijas Bankas tīmekļvietnē <https://www.bank.lv/statistika/dati-statistika/kr-statistika#menesa-dati> publicēto Kredītu reģistra statistiku), reģistra dalībnieki, kuru kredītportfelis ir liels (t. i., kredītiestādes un komercsabiedrības, kurām ir ciešas attiecības ar kredītiestādi) Kredītu reģistru tajā iekļauto ziņu pieprasīšanai izmanto intensīvāk, savukārt reģistra dalībnieki ar nelielu kredītportfeli (t. i., krājaizdevu sabiedrības un apdrošināšanas sabiedrības) Kredītu reģistrā iekļauto ziņu pieprasījumus veic maz vai neveic nemaz.

1.tabula

Kredītu reģistra dalībnieku veiktie pieprasījumi 2022. gadā

Dalībnieku grupa	Pieprasījumu skaits
Kredītiestādes	10 468 987
Komercsabiedrības, kurām ir ciešas attiecības ar kredītiestādi	2 745 325
Apdrošināšanas sabiedrības	517
Krājaizdevu sabiedrības	1391
Citas institūcijas (Valsts Kase un Attīstības finanšu institūcija Altum)	8010

Lai sabalansētu reģistra dalībnieku mēneša maksas par Kredītu reģistra izmantošanu apjomu, ierosinātās mēneša maksas pārmaiņas veiktas, ņemot vērā reģistra dalībnieku Kredītu reģistra izmantošanas intensitāti Kredītu reģistrā iekļauto ziņu pieprasīšanai pa dalībnieku grupām un šo reģistra dalībnieku kredītportfeļa apmēru. Vienlaikus, saglabājot mēneša maksu par Kredītu reģistra izmantošanu visiem reģistra dalībniekiem, tiek ievērots savstarpējais izmaksu dalīšanas princips un Kredītu reģistra likuma prasības par Kredītu reģistra uzturēšanas izdevumu segšanu.

Ņemot vērā minēto, iespējamais reģistra dalībnieku ar lielu kredītportfeli tiesību ierobežojums, palielinot tiem Kredītu reģistra izmantošanas mēneša maksu par 5.00 *euro* līdz 50.00 *euro*, ir mazāks par šo reģistra dalībnieku un sabiedrības ieguvumu kopumā, jo, izmantojot Kredītu reģistrā iekļauto ziņu pieprasīšanas rezultātā iegūto informāciju, reģistra dalībniekiem tiek sniegta papildu iespēja kredītriska pārvaldīšanā un savu klientu, iespējamo klientu, klienta galvinieku un iespējamo klientu galvinieku kredīspējas novērtēšanā, pieņemot pamatotus, uz datiem balstītus lēmumus.

Spēkā stāšanās	2024. gada 1. janvāris
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu projekta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un/vai izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu projekts rada mēneša maksas par Kredītu reģistra izmantošanas apjoma pieaugumu 5.00 <i>euro</i> līdz 50.00 <i>euro</i> apmērā aptuveni 25 reģistra dalībniekiem ar

	<p>lielākajiem kredītportfeļiem un mēneša maksas samazinājumu aptuveni 32 reģistra dalībniekiem ar maziem kredītportfeļiem. Mēneša maksas apjoms tiek fiksēts divreiz gadā (katra gada 31. decembrī un 30. jūnijā), ņemot vērā reģistra dalībnieka Kredītu reģistrā iekļauto ziņu par klienta saistībām skaitu, kā arī attiecīgo klienta saistību faktiskā atlikuma un klienta saistību neizmantotā apjoma kopsummu kalendārā pusgada beigās.</p>
Saistītie dokumenti	Noteikumu projekta izdošana neietekmē citus normatīvos aktus.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<p>Noteikumu projekts publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība".</p> <p>Par Noteikumu projektu reģistra dalībnieki un tos pārstāvošās asociācijas tika informētas 2023. gada 16. novembrī un 6. decembrī (Latvijas Finanšu nozares asociācija, Latvijas Apdrošinātāju asociācija, Latvijas kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība un reģistra dalībnieku pārstāvji).</p>
Saskaņošanas rezultāti	<i>Tīks aktualizēts pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.</i>